

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

XXVI. An ad Voluntarium Indirectum sufficiat, potuisse, & noluisse
impedire effectum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

aliqua speciali conditione : sicut gaudium & delectatio est de bono presente, & habito, desiderium autem est spes de bono, nondum adepto. NB. Amor autem respicit bonum in communi, sive sit habitum, sive non sit habitum.

115. Ex quibus evidens est, quod illud duntaxat gaudium & delectatio, quæ est distincta ab amore, & quæ est de fine, ut possessio, ac presente, adveniat Voluntati ex hoc, quod finis est præsens : ipsum verò gaudium, quod est de bonis Amici, ut sunt bona Amici, seu quod est idem ac Amor, non adveniat Voluntati ex hoc quod finis est præsens per affectivam unionem, & transformationem in amatum, sed secundum supra relatos textus Angelici Doctoris primum faciat speciali modo præsentem, ac perfectissimè conjunctum : uti rursum S. D. clarissimè testatur 4. dist. 49. q. 5. a. 1. in C. his Verbis. [Dicendum, quod premium NB. essentielle hominis, quod est ejus beatitudo, consistit in perfecta conjunctione animæ ad Deum, in quantum eo perfectè fruatur, ut viso NB. & amato perfectè.] Unde sicut beatitudo objectiva potest fieri præsens primo modo per Visionem, & secundo modo per amorem unientem, & utroque modo, simul sumpto, per Visionem & amorem, P. Haunoldus utiliter laboravit, distinguendo triplicem acceptionem beatitudinis formalis, pro diversis & ab ipso relatis modis loquendi S. Scripturæ, ac SS. Patrum, & Theologorum sententijs conciliandis; quorum cum multi dicant Formalem Beatitudinem consistere in sola Visione, alij cum Scoto in solo actu Voluntatis, plurimi denique cum Hugone de S. Victore in cap. 7. Dionysij de Cælest. Hier. & cum S. Bona. 4. dist. 49. a. 1. q. 5. in utroque actu illam constituent, nec credam Adversarium in diversis sententijs tot & tantorum Doctorum peregrinum esse, quamvis ex nostris AA. Unicum P. Haunoldum Videatur legisse; hinc vehementer miror, ausum fuisse dicere, quod P. Haunoldus diversam acceptionem possessionis Beatitudinis objectivæ primum excogitaverit.

CONTROVERSIA XXVI.

VOLUNTARIUM INDIRECTUM.

An ad hoc sufficiat, potuisse & noluisse impedire effectum.

116. Immerito ait Adversarius, P. Haunoldum lib. 2. n. 61. S. Thomæ in terminis contraxisse, dum ille effectum ex Omissione secutum ait. [posse dici mihi Voluntarium indirectè, sive obliger, sive non obliger impedire, modò possim.] S. Thomas verò 1. 2. q. 6. a. 3. inquit. [Sciendum, quod non sem-

per id, quod sequitur ad defectum actionis, inducitur sicut in causam in agens, ex eo, quod non agit, sed solum tunc, cum potest & tenetur agere.] Et q. 76. a. 1. sic de DEO loquitur. [Non potest directè esse causa peccati, similiter etiam neque indirectè. Contingit enim quod DEVS aliquibus non præbet auxilium ad evitandum peccata, quod si præberet, non peccarent; sed hoc totum facit secundum ordinem suæ sapientię, & justitię, cum ipse sit sapientia. Unde non imputatur ei, quod alius peccet, sicut causa peccati: sicut gubernator non dicitur causa submersionis navis ex hoc, quod non gubernet navem, nisi quando subtrahit gubernationem, potens, & debens gubernare.] S. Thomas enim in utroque loco tantum dicit, non esse causam sive directam sive indirectam in genere moris, ita ut imputetur ei effectus ad culpam, si potuit quidem illum impedire, sed non tenebatur, nec debebat: non autem dicit, nullo modo, neque in sensu physico esse causam; quatenus S. Thomas 3. p. q. 47. a. 1. in C. à P. Haunoldo diligenter citatus, in terminis dicit: Christus non à se ipso, sed à suis persecutoribus fuit Occisus: NB. sua tamen mortis causa fuisse dicitur, non eam prohibendo, cum posset. Quomodo ergo P. Haunoldus S. Thomæ in his terminis contradicit?

117. Debebat itaque Adversarius cum S. D. 1. 2. q. 6. a. 3. distinguere inter Voluntarium, directè vel indirectè, & inter esse causam in genere moris: ad primum enim l. c. plus non requirit, quam quod his Verbis continetur. [Voluntarium dicitur, quod est à voluntate; ab aliquo autem dicitur esse aliquid dupliciter. Uno modo directè, quod scilicet procedit ab aliquo in quantum est agens, sicut calefactio à calore. Alio modo indirectè, ex hoc ipso, quod non agit: sicut submersio navis dicitur esse à gubernatore, in quantum desistit à gubernando.] Ad secundum autem immediatè sequentibus verbis plus requirit S. D. cum scilicet. Omitteas actionem potest & debet agere: si enim gubernator non posset navem dirigere, vel non esset ei commissæ gubernatio navis, non NB. imputaretur ei navis submersio.

CONTROVERSIA XXVII.

LIBERTAS CREATA.

Quomodo Liberum Arbitrium se ipsum determinet, & à causa prima moveatur.

118. Sub hoc titulo Adversarius repetit ea, quæ superiore decimo tertio titulo, per Verba Libertas involata expresso, jam diximus, & c.